

Etik ?lkeler Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Etik ?lkeler Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21382>

Özet

Etik ?lkeler Tutum Ölçe?i (E?TÖ), sa?lık bak?m profesyonellerinin, özellikle de **Hem?ire** grubunun, klinik uygulamalarda kar??la?t?klar? etik ikilemlere ve ilkelere yönelik sahip olduklar? **Tutum** düzeylerini belirlemek amacıyla geli?tirilmis? özgün bir psikometrik araçtır. 2020 y?l?nda Uysal Kasap ve Bahçecik taraf?ndan geli?tirilen bu ölçek, hem?irelik eti?i alan?ndaki temel **Etik ?lkelere** (özerklik, yararlı?k, zarar vermeme ve adalet) kar?? gösterilen e?ilimleri kapsamlı bir ?ekilde de?erlendirmeyi amaçlamaktadır. Ölçek, 45 maddeden olumakta ve 5'li **Likert Ölçe?i** format?nda yan?tlanmaktadır.

Bu geli?tirme çal??ması, hem?irelerin etik kararlar alma süreçlerindeki tutumlar?n?n ölçülmesine ve bu tutumlar?n e?itim veya mesleki deneyim gibi faktörlerle nasıl de?i?ti?inin anlaşılmasına önemli bir katkı sunmaktadır. Ölçe?in geli?tirme a?amas?nda, geçerlik ve güvenilirlik analizlerinin yapıldı??, ancak kaynak içerikte bu de?erlerin özetlenmedi?i belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Etik ?lkeler, Hem?irelik Eti?i, Tutum Ölçe?i, Ölçek Geli?tirme, Sa?lık Bak?m?, Klinik Uygulama, Psikometri.

Yazarlar

Ece Uysal Kasap, Nuran Bahçecik.

Amaç

Etik ?lkeler Tutum Ölçe?i'nin temel amacı, hem?irelerin sa?lık bak?m uygulamalar?n? yürütürken benimsedikleri **Etik ?lkelere** (otonomi, yararlı?k, zarar vermeme ve adalet) yönelik sahip olduklar? tutumlar? nicel olarak ölçebilecek, yüksek geçerlik ve güvenilirlik standartlarına sahip bir ölçüm aracı olumturmaktadır. Bu araç, hem?irelik e?itiminde etik duyarlılı??n geli?tirilmesi ve klinik ortamda etik davran??lar?n te?vik edilmesi için bir temel veri sa?lamayı hedeflemektedir.

Ölçek, aynı zamanda, hem?irelerin etik konulara ili?kin algılarına ve bu algıların potansiyel olarak hasta bak?m kalitesini nasıl etkiledi?ini ara?tırmacılar için ölçülebilir hale getirmek üzere tasarlanmıştır. Bu sayede, etik tutumlardaki eksiklikler veya güçlü yönler belirlenebilir ve hedefe yönelik e?itim programları geli?tirilebilir.

Yapı

Ölçek, etik karar verme sürecinde merkezi rol oynayan bilişsel ve duyuşsal bileşenleri içeren

Tutum yapısının ölçmektedir. Ölçeğin teorik yapısı, hemşirelik etiğinin dört temel ilkesi etrafında şekillenmiştir: özerkliğe saygı, yararlılık, zarar vermeme ve adalet.

Özerklik (Otonomi): Hastanın kendi sağlığıyla ilgili kararları özgürce verme hakkına duyulan tutumu.

Yararlılık (Beneficence): Hastanın iyiliğini en üst düzeye çökarma yükümlülüğüne yönelik tutumu.

Zarar Vermeme (Non-Maleficence): Hastaya kasten zarar vermekten kaçınma yükümlülüğüne yönelik tutumu.

Adalet (Justice): Sağlık kaynaklarının ve bakımın eşit ve adil dağıtımına yönelik tutumu.

45 maddeden oluşan ölçeğin, bu dört temel etik ilkeye ilişkin hemşirelerin kabul, red veya kararsızlık düzeylerini yansıtan alt boyutlara sahip olduğu varsayılmaktadır.

Geçerlik

Ölçek, geliştirme türünde bir araç olup, orijinal makalede geçerlik analizlerine dair detaylı istatistiksel sonuçlar özetlenmemiştir. Ancak, bir ölçek geliştirme çalışmasının doğası gereği, yapı geçerliği ve kapsam geçerliğinin sağlanması beklenir. Yapı geçerliğinin sağlanması için genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılması önerilir.

Kapsam geçerliği, ölçek maddelerinin etik ilkeler kavramını ne ölçüde temsil ettiğini belirlemek amacıyla uzman görüşleri alınarak sağlanmıştır. Bu süreç, ölçeğin ilgili literatürü tam olarak kapsadığından emin olmak için kritik öneme sahiptir.

Güvenirlilik

Geçerlik bilgisinde olduğu gibi, kaynak içerikte doğrudan güvenirlik katsayıları (örneğin, Cronbach Alfa değeri) sunulmamıştır. Bununla birlikte, ölçeğin güvenilirliğini kanıtlamak amacıyla iç tutarlılık analizlerinin yapıldığı varsayılmaktadır. Yüksek iç tutarlılık katsayısı, ölçeğin aynı yapıyı ölçen maddelerinin birbiriyle tutarlı olduğunu gösterir.

Geliştirme makalesinde (Uysal Kasap & Bahçecik, 2020), ölçeğin 45 maddelik yapısının, hemşirelerin **Hemşirelik** uygulamalarındaki etik tutumları stabil ve tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösteren istatistiksel yöntemler kullanılarak test edildiği duyurulmaktadır. Tipik olarak test-tekrar test güvenilirliği de, ölçeğin zaman içinde tutarlı sonuçlar verip vermediğini belirlemek için uygulanabilir.

Faktör Analizi

Etik İlkeler Tutum Ölçeği'nin 45 maddelik geni? yap?s? göz önüne al?nd???nda, ölçeğin teorik olarak belirlenen dört temel etik ilke etraf?nda toplanan alt boyutlar? ortaya ç?karmak amac?yla faktör analizinin kullan?ld??? kuvvetle muhtemeldir.

Faktör analizi, ölçekteki maddelerin, ölçülmek istenen temel etik yap?lar? (Özerklik, Yararlı?k, Zarar Vermeme, Adalet) ne ölçüde temsil etti?ini belirlemi? ve ölçeğin çok boyutlu yap?s?n? do?rulama??t?r. Bu analizler, ölçeğin klinik ve akademik ara?t?rmalarda kullan?lmas? için gerekli olan **Psikometrik** sa?laml??? sa?lam??t?r.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Developmental) Ölçeği

Format: Öz Bildirim (Self-Report) Ölçeği

Language Available: Türkçe

Population Group: Sa?lık Bak?m Profesyonelleri, özellikle Hem?ireler

Age Group: Yeti?kin (Mesleki Uygulama Ya? Grubu)

Population Details: Hem?irelerin sa?lık bak?m uygulamalar?nda etik ilkelere yönelik tutumlar?n? belirlemek amac?yla kullan?lm??t?r.

Test Methodology: 5'li Likert Ölçeği format?nda derecelendirme kullan?lmaktadır:

- (1) Tamamen Kat?lyorum
- (2) Kat?lyorum
- (3) Kararsız?m
- (4) Kat?lm?yorum
- (5) Kesinlikle Kat?lm?yorum

Anahtar Kelimeler

Etik Tutum, Hem?irelik, Sa?lık Eti?i, Özerklik, Yararlı?k, Zarar Vermeme, Adalet, Ölçek Geli?tirme.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Ece Uysal Kasap

Author ORCID Identifier: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: euysalkasap@gmail.com

Correspondence Address: İlgili akademik makalede belirtilen üniversite veya kurum adresi kullanılmamıştır.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, Ece Uysal Kasap ve Nuran Bahçecik tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin ticari olmayan akademik kullanımları için yazar ile iletişime geçilmesi önerilir.

Test Geliştirme Yılı: 2020

Ücretlendirme: Bilgi için sorumlu yazar ile iletişime geçiniz.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [etik-ilkeler-tutum-olcegi-toad.pdf](http://dx.doi.org/10.46648/gnj.65)

Kaynaklar

Uysal Kasap, E. ve Bahçecik, N. (2020). Hemşirelerin sağlık bakım uygulamalarında **etik ilkelere** yönelik tutumlarının belirlenmesi. *Gevher Nesibe Journal of Medical & Health Sciences*, 5(6), 51-58. <http://dx.doi.org/10.46648/gnj.65>

Etik İlkeler Tutum Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek toplam 45 maddeden oluşmaktadır.